

ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ

Σιγά-σιγά ή σελήνη άνεβαίνει στο μεσουράνημά της και χύνει πλέριο τό άπαλό της χάδι. Ή φύση όλη παραδόθηκε σ' αυτή την ήδονή και γλυκονανουρισμένη από τό παραπονιάρικο τραγούδι τοῦ γκιώνη κοιμάται ήττοχα στην πένθιμη γαλήνη.

Αυτό τό πένθιμο της νυχτιάς, πού ναρκώνει τις αίστησες για νάφήση καθάρια την αντίληψη και μόνο τη λεπτή αίστηση, με τράβηξε μακριά από την πόλη σ' ένα μαγευτικό βουνό, στην έρημιά όπου κανένας νοιώθει τό κάθε απόκρυφο της φύσης. Μιά σιγαλιά νεκρική απλώνεται όλόγυρά μου· σιγαλιά σθανωμένη με τ' άσημένιο φώς τοῦ φεγγαριού.

Μόνη όλομόναχη έγώ, σ' αυτό τό μυστήριο της νύχτας, μακριά από τό κάθε τί, πού μπορεί νά ξυπνήση μέσα μου τους ύλιστικούς μου πόθους. Τότε σ' αυτή στην όμορφη φύση, πού άπέραντη καθώς εΐτανε μοῦδειχνε φανερά τη λευτεριά μου, ένοιωσα κάτι, πού πρώτη φορά τ'νοιωθα βαθιά μου. Όσο άνέδαινα τό βουνό και τό διάστημά από την πόλη πιά πολύ μ'α χωρίζε, τόσο αίστανόμουνα τον έαυτό μου λείτερο από κάτι, πού τον κρατούσε σφιχτοδεμένο. Ό νους μου ξεσκεπαζότανε από ένα βαρύ και σκοτεινό πέπλο και ή καρδιά μου ήσυχη, γαλήνια χτυποῦσε. Τότε ένοιωσα για πρώτη φορά τον έαυτό μου, εΐταν ή πρώτη γνωριμιά πούκανα μαζί του. Πόσο δύσκολα τον γνωρίζει κανένας, πόσο σπάνια ζει μ' αυτόνε και πόσο εύκολα τον περιφρονεί χωρίς νά τοῦ δίνη την παραμικρότερη σημασία! Όστόσο άκριβιά πληρώνουμε αυτή την περιφρόνηση χωρίς νά τό καταλαβαίνουμε. Ζούμε πάντα με τά πράματα τόσο πού μ'α σκλαδώνουνε και δέν κάνουμε πιά ούτε στιγμή χωρίς αυτά.

Έτσι άντικρύζουμε κάτι πού λάμπει στα μάτια μας, μ'α φαίνεται ώραίο, μ'α άρέσει, πάμε κοντά του, αυτό μ'α τραβά, μ'α μεθάει, μ'α μόλις συνέλουμε, άλλοίμονο! έκείνο τ' ώραίο κάτι μ'α άφησε στην άκρη κάποιου γκρεμοῦ.....

Αυτή είναι ή εύτυχία πού μ'α χαρίζουν τά «πράματα» χωρίς νά θέλουμε νά καταλάβουμε πώς την άληθινή εύτυχία μ'α τη χαρίζει μονάχα ό έαυτός μας. Όλα γύρω μας είναι πλάνη. Όλ' αυτά πού μ'α έχουνε δεμένους, όλα σβουونه, όλα πεθαίνουνε. Έτσι και ή ήσυχία τους σβύνει. Μοιάζει σαν τά λουλούδια, τά κρατούμε στα χέρια μας γιομάτα ζωή και μύρο, μ' αρχίζουνε νά σιγοπεθαίνουνε, τό μύρο τους σβύνει και δέ μ'α απομένουνε παρά φυλλαράκια ξερά κιτρινιασμένα, πού μ'α θυμίζουνε με κάποια ειρωνεία την περασμένη ζωή.....

Βρίσκουνε πολλοί την ήδονή, για μία στιγμή στον έρωτα και παραξηγώντας αυτή την πρόσκαιρη ήδονή τη λένε «εύτυχία» χωρίς νά μετρήσουν τον πόνο πού προξενάει κι αφήνει για πάντα ό έρωτας.....

Άνθρωπε! νίκησε την άδυναμία, πού σε σκλαδώνει, σπάσε τις άλυσσίδες, πού σ' έχουνε δεμένο με τά πράματα, νίκησε αυτή τη σκλαδιά την απόλαυση όπου σε σπρώχνει μιá έρμή. Και μενε μοναχός! Ζήσε με τον έαυτό σου λείτερος. Και τότε πού δέ θά σε κρατή πιά τίποτε, με τίποτε δέ θάσαι πιά δεμένος· έμπα μέσα στον έαυτό σου, μελέτησέ τονε καλά, ανάλυσέ τον, κράτα τον σιμά σου, πάντα μαζί σου. Τότε τη χαρά και την εύτυχία πού θά νοιώσης θά την αίσταντής στο κορψομά του, γιατί είναι δικό σου γέννημα. Κ' είναι εύτυχία άδυσστη πού τότε θά πεθάνη όταν και σ' θά σβύσης. Είναι ή άληθινή εύτυχία πού δύσκολα τη γνωρίζουμε σαν και τον έαυτό μας, πού μέσα του την κρύβει. Πόσο ψηλά φτάνει ή νικητής της άδυναμίας του, ό κάτοχος τοῦ έγώ του!

Ή σελήνη άρχισε νά γέρνη. Έγώ βρίσκόμουνα ακόμα στην κορφή τοῦ βουνού και στην κορφή της νίκης μου! Εΐμουνα δικιά μου! Τ' αέρακι με τό μυστικό του ψιθύρισμα και τ' άπαλό του χάδι, πούμοιαζε σαν έλαφρό φτερούγισμα πουλιού, εΐτανε ή άρμονία της αίστησής μου και τοῦ έγώ μου, πού άγγίξε τό άπειρο· μεγάλωνε σαν αυτό και τύλιξε τό κορμί μου, τό μυαλό μου όπως κι αυτό τη φύση όλη.

... Ή σελήνη όλοένα κατέβαινε. Έγώ άκόμη βρίσκόμουνα τόσο ψηλά! Μά παρακολουθώντας τό κατέδασμα τοῦ φεγγαριού, άντίκρυσα μακριά στο βάθος τά φανάρια της πόλης! Ένα τάν! με τίναξε, τό ίδιο πού μ'α ξυπνά από τον ύπνο μας. Και βυθίζοντας τά μάτια μου στο βάθος άρχίζα νά σιγοκατεβαίνω, μ'α μ'α! μου σιγά-σιγά κατέβαινε και τό έγώ μου! Ή νίκη μου έπεφτε και κείνα τά φανάρια πού πρώτα τά κοίταξα με ειρωνεία, τώρα τά νοιώθω νά με τραβούνε, σαν κάτι νά μ'α ένώνη!

Με πόνο τώρα ξανανοιώθω τη σκλαδιά μου. Για μία στιγμή βρέθηκα λείτερη· εΐτανε ξεγέλασμα πώς τάχα μπορούσα νά γίνω άλλειώτικος άνθρωπος.

Εΐταν άργά. Όσο ψηλά κι αν έφτασα, πάλι σιγοκατέβηκα και ξαναγέννηκα ό άνθρωπος, ό σκλάβος άνθρωπος, τοῦ κάθε τί.

Με πόση κούραση σηκώνω τό κεφάλι μου νά δώ την κορφή πού πρώτα βρίσκόμουνα. Τώρα με σκαψτό κεφάλι τραβώ για την πόλη.

Είναι στρωτός ό δρόμος, όλα μου ψιθυρίζουν έμπρός! Και τά φανάρια πού μεγαλώνει όλοένα τό φώς τους με τραβούνε, κάτι μου λένε, κάτι μου θυμί-

ζουνε και μου κρᾶζουν ἔλα! Ναί, τὰ εἰρωνικά φανάρια πού χύνουνε τὸ ψεύτικο φῶς.

Ἀθήνα, 1911.

AIMILIA M. KARABIA

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ

ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΑΡΑΤΑ ΕΝΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥ ΠΟΥ ΖΗ

Φίλε «Νουμά»,

Εἴταν γλυκεῖα χαράγῃ — ὦρα πού τὰ πουλιά, τὰ χελιδόνια καὶ οἱ πέρδικες σιγνολαλοῦν καὶ λένε τόσες ὁμορφιές — ἔταν ξεκίνησα ἀπὸ τὸ χωριό μου γιὰ τὸν Πύργο — ἕνα πόρτο, ἐμπορικὸς τόπος, σημά μας. Πήγαίνα γιὰ κάποια μου ὑπόθεσι ἐμπορικῇ, καὶ σημαντικῇ κάπως, καὶ γιὰ τοῦτο ὅλο βιασύνῃ εἴμουνε, καὶ στίς ὁχτῶ, πρωί, ἔφτασα. Λογάριαζα νὰ ξεκουρασθῶ λιγάκι καὶ νὰ τραβήξω μετὰ, ἴσια στὸ γραφεῖο πού μαζὶ του εἶχα νὰ κάνω. Μὰ δὲν πρόφτασα οὔτε καφεὶ νὰ παραγγείλω στὸ ξενοδοχεῖο πού κατέδρακα, ἔταν ἀπὸ κάποια ἡσυχία καὶ ἀκίνησι, καὶ ἀπὸ κάποια ἐπιστημότητα πού ἐνοιῶσα γύρω μου, μ' ὅλη τὴ ζάλη καὶ τὴν ἀφαιρεσιμότητα πούχα ἐξ αἰτίας τῆς δουλειᾶς μου, κατάλαβα πῶς τὴν εἶχα πάθει: Εἴταν γιορτὴ βασιλικὴ — σημεῖοιστόλιστος ὁ Πύργος ὅλος, κ' ἐσήμαιναν τὰ σήμαντρα τὴν ὥρα κείνη καλῶντας τοὺς ὑπηκόους στὴν ἐκκλησιὰ γιὰ δοξολογία.

— Κρίμας στοὺς κόπους μου. Σκοτώθηκα στὸ δρόμο, κατακούρασα τᾶλογό μου, γιὰ νὰ προκάμω. Οὐ, καὶ νὰ μὴν τὸ ξέρω πῶς εἴτανε γιορτὴ. Κρίμας. Ὅλα κλειστά. Κανένα γραφεῖο δὲ δουλεύει, καὶ πὺς λίγο τὰ κυδερνητικά. Τὴν εἶχα πάθει, δηλ. εἶχα λαχταρεῖ, βιαστεῖ καὶ κουραστεῖ, στὰ χαμένα. Βγήκα σὲ λίγο. Πήγα νὰνταμῶσω κάποιους φίλους μου. Τοὺς βρήκα ἔτοιμους νὰ πάνε κάπου, καὶ μοῦ προτείνανε καὶ μένα: Νὰ πάμε στὴν παράτα τὴ στρατιωτικὴ πού θὰ γίνῃ πᾶνυ στὸ Μπουλεβάρ. Καὶ νά, τί θέλω νὰ σοῦ πῶ, ἀγαπημένε μου «Νουμά», γιὰ τὴν παράτα τούτῃ.

Νὰ σοῦ τὴν περιγράψω ἀνάγκη καμμιὰ, βέβαια. Ἔχετε καὶ σεῖς στρατὸ καὶ κάτου, καὶ παράτες ὅσες θέλεις. Μὰ — θὰ μοῦ πῇς, ἄλλος τοῦτος ὁ στρατὸς καὶ ἄλλος κείνος. Ὁ βουργάρικος ὁ στρατὸς, λένε, εἶναι πειθαρχικός, ταχτικός, σὰ μηχανή, κτλ. Ναί, μά, ἔπως νᾶναι, στρατὸς καὶ ἔνας, στρατὸς καὶ ὁ ἄλλος. Ἐπειτα, νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν ξέρω καὶ πῶς νὰ περιγράψω μιὰ παράτα. Ἐνα μονάχα πράμα θέλω νὰ σοῦ πῶ ἀπ' ἀφτῇ. Θὰ ξέρῃς πῶς στίς παράτες,

ἔταν τελειώνουν καὶ περνᾷ ὁ στρατὸς διμοιρίες — διμοιρίες μπροστὰ ἀπὸ τοὺς μεγάλους — Συνταγματάρχες ἢ στρατάρχες κτλ. —, ὁ ἀρχηγὸς τῆς παράτας, σᾶλογο πᾶνυ, χαιρετᾷ τοὺς στρατιώτες. Ἐτσι ἔγινε καὶ τούτῃ τῇ φορᾷ: Τὰ παλληκάρια, μὲ τὰ τουφέκια στὸν ὦμο, ἀλύγιστα καὶ ἐλόδρῶσα, περνοῦσαν ἀπὸ τὸ συνταγματάρχη τοὺς μπροστὰ, καὶ κείνος, μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι, ἀπὸ τᾶλογό του πᾶνυ «Ἰντραδέητε μοιτσετά» τοὺς ἔκραζε. «Ἐντράφ ξελάμ» ἀπαντοῦσαν κείνοι. Καὶ εἴταν ἡ ἀπάντησι ἀπὸ καρδιές πού πάλανε γερά, τὸ ἐνοιῶθε ἀπὸ τὴ φωνή, γιομάτῃ ἐνθουσιασμό. Νὰ σοῦ πῶ, μαζὶ τοὺς, ἐνθουσιάζεσθαι κ' ἐγώ. — Γεῖά σας παιδιὰ, νὰ σοῦ φωνάξῃ ὁ καπετάνιος σου, «καὶ νᾶσαι γερός πιθυμούμε» νᾶνυχαιρετᾷς ἐσὶ, ξέρεις τί πάει νὰ πῇ; Συντρομάζει, βράζει. Χαιρετᾷς, καὶ χαιρετᾷς, σὴν παλληκάρη, τὸ παλληκάρη. «Γεῖά σου». Τὸ «γεῖά σου» πού σοῦ λέν οἱ φίλοι σου. Τὸ «γεῖά σου» πού, ὄντας φέρθηκες σὴν παλληκάρη, ἤρθε χαιρετισμός καὶ ἀμοιβή πρὸς τὴν ψυχὴ σου. Τὸ «γεῖά σου» πού σοῦ εἶπε ἡ μάνα σου ἔταν, στὴν πόρτα στέκοντας; σ' ἀποχαιρετάγε. Τὸ «γεῖά σου» πού σοῦ εἶπε ἡ ἀδερφοῦλα σου καὶ ὅλοι οἱ ἐδικοί σου ἔταν ἐφεθγες. Τὸ «γεῖά σου» τὸ γλυκὸ καὶ τὸ ψυχοπαρήγορο πού σοῦ ψιθύρισε σᾶτ' ἡ καλὴ σου, καὶ πού μ' ἀφτὸ σοῦ ἔδωκε καὶ πῆρε τὸ στερνὸ φίλ. — Γεῖά σας. Ναί, γεῖά μας. Γεῖά μας, νὰ πάμε καὶ στὸν πόλεμο καὶ ὅπου ἄλλοῦ πρέπει, καὶ πάλι νὰ τᾶκούσουμε τὸ «γεῖά σου» ἀπὸ τίς μάνες μας καὶ ἀπὸ τοὺς σπιτικούς μας, καὶ ἀπὸ τὴν καλὴ του ὁ καθένας μας.

Νά, ἡ προκοπή! Τὸ «Ἰντραδέητε μοιτσετά» εἶναι τὸ δικό μας τὸ «γεῖά σας παιδιὰ». Ἀφτὸ καὶ ὁ τσομπάνος, καὶ ὁ σκαφτιάς, καὶ ὁ ἔμπορος. Ἀφτὸ κ' ἡ μάνα, καὶ ὅλοι οἱ σπιτικοί, καὶ ἡ καλὴ σου. Ἀφτὸ παντοῦ, καὶ ἀφτὸ ἀπ' ὅλους. Μ' ἀφτὸ καὶ ὁ στρατιώτης ἀπὸ τὸν καπετάνιο του καὶ ἀπὸ τὸ βασιλιά του χαιρετιέται. Θυμοῦμαι, πρὶν κάμποσα χρόνια, σὲ κάτ' ἐμεῖς μεγάλα γυμνάσια ποῦτανε καὶ ὁ Φερντινάντος, ἔτσι πάλι, στὸ τέλος, εἶχε γίνει παράτα. Καὶ χαιρετοῦσε ὁ βασιλιάς. Ὅμως, ἐκεῖ πού περνοῦσε ἕνα μέρος ἱππικοῦ, κάποιο ἄλογο παραστράτησε. Λάθος ἔγινε. Μὰ λάθος δὲν κάνει ὁ καλὸς ὁ στρατιώτης. Καὶ ὁ βασιλιάς τοὺς ἔκραζε — γεῖά σας παιδιὰ, μὰ προσέχετε καὶ τᾶλόγατά σας — ὅχι «χαίρετε παιδες, πλὴν τοὺς ἱπποὺς, κτλ.». Πῶς δὲ θὰ προκόψῃ ἕνα τέτοιο ἔθνος, πού ζῇ μὲ τὴ ζωή; Ἐλα τώρα καὶ στοὺς δικούς μας. «Χαίρετε στρατιῶται» σίγουρα θὰ θέλῃ ἡ Κουκουδάγια ἢ μπαλαμωμένη. «Ἀντιχαίρετε, ἢ ἀνθυγιαίνετε κτλ.» θὰ λένε τὰ κακόμοιρα τὰ παλληκάρια. Τί μοῦ μέλει ἐμένα μὲ τὸ «χαίρετε» καὶ μὲ τὸ «ἀνθυγιαίνετε» καὶ μ' ὅλα τοῦτα τὰ μαρμα-